

Ang RESBAK (Respond and Break the Silence Against the Killings) ay alyansa ng mga artista ng bayan, midya, at manggagawang kultural na naglalayong isulong ang kamulatan hinggil sa mga pamamaslang na dulot ng Oplan Tokhang ng Administrasyong Duterte. Sa pamamagitan ng iba't-ibang uri ng sining at plataporma, nais naming bigyan ng boses ang sektor ng mga mahirap at walang makilingan, na siyang naging pangunahing mga biktima ng Estado sa madugong kampanyang kontra-droga nito.

- **RISE UP PHILIPPINES**

Mobile Number: 09475891311 / 09568742385
Email: Rise.up.phils@gmail.com

- **KARAPATAN**

Mobile Number: 09996519238/09153463081
Telefax: +63 2 435 4146
Email: karapatan@karapatan.org

- **FREE LEGAL ASSISTANCE GROUP (FLAG)**

Landline Number: 920-5132
Email: ag@ag.com.ph
Room 116 Alumni Center Annex Magsaysay Avenue,
UP Campus Diliman, Quezon City

- **CENTER FOR INTERNATIONAL LAW (CENTERLAW), PHILIPPINES**

Landline Number: 750-3847 to 48 / 887-3893 1
Website: www.centerlaw.org
904 Antel Corporate Center, 121 Valero Street, Salcedo Village Makati City

- **COMMISSION ON HUMAN RIGHTS**

Mobile Number: 09188RIGHTS (09188744487)
Landline Number: 9285655/ 9266188
CHR Building, Commonwealth Avenue, 1101 Diliman, Quezon City

20322
7/1/2016 - 12/8/2018

Con Cabrera

We live in dangerous times. Witnessing relentless attacks on life, livelihood and lifestyle, we, Filipino artists and cultural workers, strongly affirm the human rights of all - the fulcrum upon which hinges the possibility of a prosperous, humane, and fair society that we all aspire to have.

Today, we are hurtling towards another dark era. We live under threat of more surveillance, repression, arrests, killings and enforced disappearances. We are horrified by the terror that the brutal drug campaign sows on impoverished communities and how it has resulted in the massive, horrific loss of human lives. We lament the state of our nation where the marginalized sectors suffer most from grave abuses, if not massacres. We are angered by the orchestrated attacks to silence dissent, persisting socio-economic inequalities, the disregard of the rule of law, the culture of misogyny and violence perpetrated and the legitimization of a tyranny that has historically wounded our nation.

As artists and citizens, we refuse to stay silent in the face of wrongdoings. We stand by the principles of human rights and dignity for all. Human rights must be protected, reclaimed, and upheld to give voice to the millions whose freedoms are denied.

We express our commitment to action. We affirm the need for creative practice that pierces through the rhetoric of those in power and reflects the true conditions of society.

We invoke the power of art to unite a nation divided and to empower the people to reclaim rights, narratives and dignity in the face of inhumanity, inequity and injustice.

We call on our colleagues in the arts and culture community to defend our rights to freedom of speech and expression as we stand for justice and the people's welfare. We urge other sectors and the rest of the Filipino people to do the same.

We stand in solidarity and gather our strength against the attacks and threats to our humanity as Filipino people.

We are artists and cultural workers. We are citizens of this nation. We pledge to make art our weapon to uphold truth, freedom, human rights and dignity for all, at all times.

ANO ANG TOKHANG?

Ito ay ang pinagsamang salitang Toktok (katok) at Hangyo (pakiusap). Ito ang isang pamamaraan ng anti-drug campaign ng Philippine National Police kung saan nagbabahay-bahay ang mga pulis para magbigay babala sa maaaring drug users at pushers. Dahil sa Oplan Tokhang, 20,322 nangmamamayang Pilipino ang pinatay mula ika-1 ng Hulyo 2016 hanggang ika-8 ng Disyembre 2018.

ANO ANG PWEDENG GAWIN KAPAG NA-TOKHANG?

ALAMIN ANG IYONG KARAPATAN

*Inilathala ng Free Legal Assistance Group (FLAG)

*Isinalin sa Filipino ng Philippine Center for Investigative Journalism (PCIJ)

KAPAG ANG BAHAY O OPISINA MO AY HINALUGHOG O NA-SEARCH:

Ang bahay o opisina mo ay hindi pwedeng ma-raid o mahalughog kung walang search warrant.

TOTOO ANG SEARCH WARRANT KUNG:

Ito ay pinag-utos ng isang judge

Isang kasalanan lamang ang nakalista rito

Partikular na nakasaad ang eksaktong lokasyon o address ng lugar na dapat i-search at malinaw na nakalista ang mga bagay na dapat makuha o masamsam

Ito ay ginamit sa loob ng sampung araw matapos mapirmahan ng judge

Kung hindi valid ang warrant, ang search at seizure operation at iligal at labag sa batas. Anumang ebidensiya ang makuha sa isang iligal na search ay hindi pwedeng gamitin sa anumang kaso o paglilitis.

Kung walang search warrant, huwag boluntaryong sumailalim sa isang search. Agad na tumutol.

HABANG MAY SEARCH OPERATION:

Kumonsulta agad-agad sa iyong abogado (sa pamamagitan ng telepono o text) at ipaalam sa kanya na may search na magaganap na sa iyong bahay o opisina.

Kung valid ang warrant, saka lamang payagan ang search operation. Pagkapasok sa iyong bahay o opisina ng search party, hingin mo ang kanilang mga pangalan, rank, at opisina at yunit na kanilang kinabibilangan. Kunin din ang pangalan at rank ng kanilang commanding officer.

Habang may search operation, subaybayan ang search team sa lahat ng pagkakataon. Ito ay upang makaiwas sa posibilidad na magtanim ang search party ng anumang armas, dokumento, o ibang bagay sa inyong bahay o opisina.

Saya Villacorta

Um*

Belle Mercado

Kaliwa't kanang mga trahedya—
Nakawan, dukutan, tutukan,
Saksakan, takbuhan, bugbugan,
Barilan, hampasan, duguan
Bantaan, kulungan, patayan
Dinadaan-daanan lang,
Minsa'y titigilan upang kuhaan
ng larawan
Tititigan,
Pag-uusapan,

Tutungangaan, minsa'y tatawanan
Sabay sasabihin ang mga katagang,
"Mabuti nga diyan"
Pag-iisipan,
Lalagpasan sabay babalikan,
liling ang ulo, papalatak
Kakamot sa bunbunan.
Hihinto, uusyoso, makikibalita
libahin, ipagkakalat, ibabalita
Isusulat, malilimbag, mababasa
Aayunan, di -aayunan ng masa
Ang trahedya sa kanto, iniwan
Nakabuyangyang, nilalangaw
Nalipasan na ng araw
Ang krimen, nalimutan
Mga bakas natangay ng ulan

*Um ang salitang sinasambit kapag nagdadalawang isip. Kapag nagdadalawang isip sa pagtulong sa kapwa na nangangailangan ng tulong. Dahil wala nang hUMANity, Um nalang.

TANDAAN: Ang search party ay pwede lang magsagawa ng search operation sa harap ng legal na occupant o miyembro ng pamilya na nakatira o may-ari ng bahay o opisina. Kung wala ang mga ito habang may search operation, ang search ay dapat maganap sa harap ng dalawang witness na may sapat na edad at kamulatan at nakatira sa lokalidad. Ibig sabihin, walang anumang kuwarto, cabinet, sulok o bahagi ng bahay o opisina ang pwedeng ma-search kung wala ang dalawang witness na ito.

Kung may nakuha o nasamsam sa iyong bahay o opisina, ang police officer na kukuha ng mga ito ay dapat bigyan ka ng detalyadong resibo. Bago mo pirmahan at tanggapin ang resibo:

(a) Basahin at surin ito nang mabuti upang masiguro na tumpak ang pagka lista, pagsalarawan at bilang ng mga ito;

(b) Kung may espasyong blangko sa resibo na maaaring gamitin ng mga tiwaling pulis para dagdagan ng mga bagay na hindi naman nakuha isa iyong bahay o opisina, sabihan ang police officer na sulatan ng linya ang espasyong blangko.

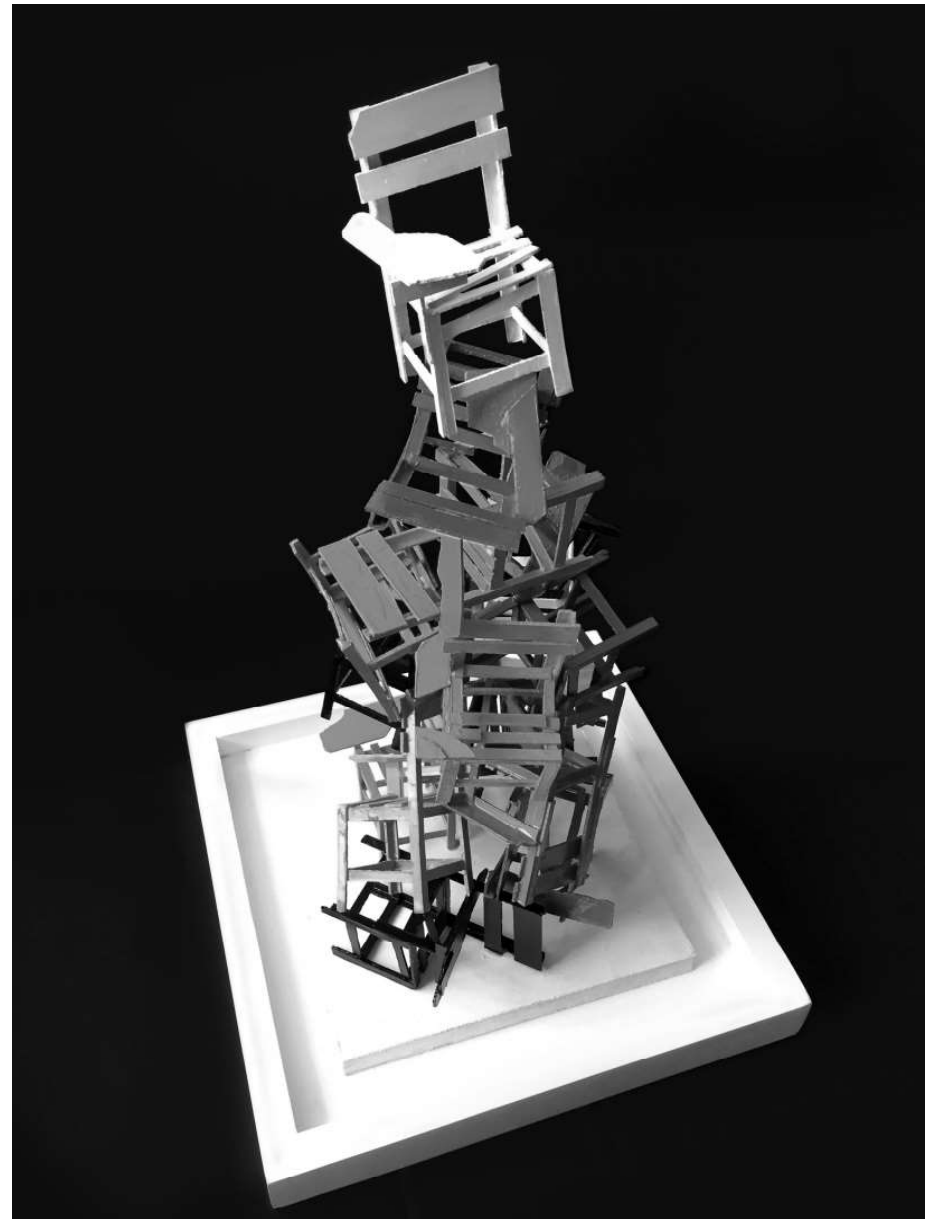
(c) Pilitin na mabigyan ka ng kopya ng resibo kapag pumayag ang search team, siguraduhing eksakto at tumpak ang kopya na ibinigay ng tulad sa orihinal na resibo

(d) Kung mayrong bagay sa resibo na tila "incriminating", sabihan ang search party na mayroon kang karapatan na sumangguni sa iyong abogado at karapatang hindi magbigay ng pahayag, at hindi pirmahan ang resibo hangga't hindi mo nakakausap ang iyong abogado.

Maaaring humiling ang search party na pumirma ka sa isang katibayan na naging maayos ang search operation. Kung taliwas ang nangyari, huwag pumirma. Ipahayag ang iyong pagtutol. Gayunman, basahing mabuti ang kasulatan at sabihan ang police officer na nais mong kumonsulta muna sa iyong abogado.

Kimberly Dela Cruz

Bayani Galera

Bakwit

Leazyl Basana

Balikan ang kasaysayan ng aming kaninunuan
Ang mga katutubo na dati ay sa kapatagan naninirahan
Napilitang lumikas sa kabundukan
Dahil mga naghari hariang mula sa ibayong karagatan.

Mula noon hanggang ngayon ay pinagsamantalahan at ayaw bigyan ng katahimikan
Kaya mula sa kanayunan ay naglakad sa lansangan patungong kamaynilaan
Bakwit ang naging pangalan.

Bitbit ang pag- asang tugunan ang mga karaingan
Ang laban na proteksyunan ang kalikasan at depensahan ang lupang iniwan
Laban sa dambuhalang minahan.

Ngunit imbes na tugunan
Karahasan ang kasagutan
Hindi bimba ang sagot kundi katarungan
Tanungin mo ang iyong kasundaluan
Anong ginawa sa mga eskwelahan,kababaihan,at kabataan?
Pinagsamantalahan at ginawang kampo ang kabahayan at eskwelahan.

Sa mga guro na nagtuturo para sa kamulatan
Sa tunay na kalagayan ng bayan.
Tinatakot at kinakasuhan ng gawa gawang kasalanan.
Bakit ba ang pamahalaan ay galit sa mga taong nagsilbi sa mamamayan at di sa politisyan?
Kahit kailan ay wala tayong maaasahan kundi tayo manindigan.

Kaya ang aming panawagan Martial Law ay wakasan at bigyang daan ang usaping pangkapayapaan
na sasagot sa kahirapan.

Hatol

Emman Lacadin

pagkagat ng gabi,
pula at asul na ilaw mula sa mobil
ang humahawi sa yakap ng dilim.

alingawngaw ng baril
ang nagpasinaya sa atungal
ng inang inulila ng anak.

dugo ng isang binatilyo ang nagpainit sa malamig na bangketa.

may sala o wala, hindi na malalaman pa.
dagdag na lamang sa datos
ang dating anak, estudyante at kaibigan
buhay na naiuwi sa estadistika.

sinulatan ng sakdal
("Pusher wag tularan")
isinilbi na ang hatol.
(isang bala habang tumatakbo)
nang 'di man lang umabot sa hukuman

PAGHUHUKOM

Mark Raywin Tome

Nanaginip ako.
Dumating na raw ang paguhukom.
Sa gabing namula ang buwan
sa Timog at Hilaga, namamawis ang pangil
ng mga halimaw— nakapila sila.

Namimilog ang mga matang
nauulol sa pagdating ng manunubos.
Nanginginig ang lupang
tinutubuan ng balahibo
sa bawat lakaran ng panginoon.
Hinilamusang niya ng laway
ang mga bagong luwal na sanggol
ng daigdig. Dumura siya
ng mga salita, ng mga batas, ng mga utos
para sa kaligtasan.

Sasabihin ko sa 'yo
at ito ang lihim natin.

Una, bawal ang kumibo.
Magkasiya ka sa katahimikan ng gabi.
Lunukin mo ang mga imik, salita at bulong. Pupu-
tulin
ang dila ng matatabil na daing. Manahimik ka.
Ito ang magliligtas sa 'yo.

Ikalawa, bawal makinig.
Takpan mo ng daliri
ang iyong tainga hanggang magdugo.
Kalikutin mo nang kalikutin
ang kaloob-looban hanggang magmanhid.
Tandaan mong sumusugat sa pandinig
ang iyak ng mga lumalaban sa diyos.

Ikatlo, huwag kang magtakip ng ilong.
Tiisin mo ang sangsang ng mga nabubulok na
katawan.
Maglaway ka sa lansa ng dugong
ipinantubos sa 'yo. Namatay ang namatay
at ikaw ang nabuhay.

Ikaapat, bawal ang magutom.
Suntukin mo ang sariling sikmura,
ang tiyan at kalamnan, mamilipit ka
sa hapdi ng lumilipas na maghapon.
Higpitan mo ang sinturon sa sikip ng buhol-buhol
na bituka. Walang ipapakain sa 'yo ang diyos
kundi salita.

Ikalima, huwang kang didilat.
Huwag na huwag mong sasalubungin
ang galit na mata ng mga api, ng mga kalulu-
wang-ligaw,
ng mga 'di nailigtas.
Luluha ka ng apoy at magliliyab sa kanilang tingin.
Ito ang totoo:
Matagal ka nang patay—
At ito ang iyong impyerno.

Sa lahat ata ng halik na naimbento ay may bukod tanging opisyal at pinakamataas sa lahat. Ito ang halik ng Presidente o Presidential Kiss, ito ang halik na walang malisya o pure entertainment lang. Isang halik pagkatapos magbigay ng librong “Altar of Secrets” tungkol sa corruption ng simbahang katoliko. Pwede kayang ituring rin itong halik ni Hudas o halik sa puwet? Halik ng babae sa DOM, halik ng kolehiyala sa matandang mayamang nagpapaaral sa kanya? Halik ng pagpapatuloy na pagpapadala ng mga Filipino para magsilbi sa ibang lahi? Halik ng pagkamkam ng tsina sa puri ng ating bansa?

Kung ano man ibig sabihin ng halik na yan, isa lang ang gusto kong makita, ang halikan ni Tatay PDuts at ni Harry Roque. Dapat 5 minutes ha, non-stop with tongue para intense.

Inspire Material

Halik (Not The Soup Opera)

Al Joseph Lumen

Sa kulturang noypi ang halik ay sagrado at pagbibigay galang. May-roon tayong halik sa kamay na nauso noong panahon ng kastila bilang respeto sa mga prayle, sana nga lang ay naghugas sila ng kamay pagkatapos tumae.

Mayroon din tayong paniniwala sa ating Biology class na kapag nag-kiss ang dalawang tao ay mabubuntis, kaso ay napatunayan nang hindi ito totoo ng LGBT community.

Sa ibang parte naman ng bansa ang halik ay nauuwi sa kasalan. Kapag hinalikan ng lalaki ang babae ay matik na kinuha mo ang kanyang puri at kailangan niyong magpakasal, kung hindi magpopost siya sa facebook ng #ProudMom.

Sa Modernong panahon, ang paghalik sa kamay ay binibigay ng babae sa lalake (ang lalake ang humahalik sa kamay). Ang kilos na ito ay nagpapakita ng mataas na paggalang kung saan ang binibini na nagbibigay nito ay mas mataas o kasing taas ng katayuan panlipunan ng ginoo (nakita ko lang sa google).

Sa showbizness ay nauso ang beso o halik na pisngi lang ang nagdidikit. Sa pelikula naman, ang halik ay kadalasang ginagamit at nilalagay sa climax o sa bandang dulo ng pelikula, kumbaga, pam-pakilig sa masa. May tinatawag rin tayong Eltu (L2) o laplapan na nauso sa mga bomba films, “ELTU NA YAN, ELTU NA YAN, ELTU NA YAN,” mga batang 90’s na gangster na tambay sa kanto.

Dumami na rin ang variation ng halik sa kulturang popular, may-roon tayong halik ni Willie, ang father of Spoken Word (joke), ito yung halik na kapag may magandang audience ay kukunin ni Papa Will at sisigaw ang iba ng “KISS!!! KISS!!! KISS!!!” (repeat 10 times while fading).

Mayroon ding halik ni Bosing, ito yung halik na peborit ng marami, hahalik ang babae sa pisngi ni Bosing at aksidenteng lilingon si Bosing, magsisigawan ang audience at aarteng hindi sadyang napalingon ang ating komedyante, sisigaw din ang ilan ng “MORE! MORE! MORE! MORE!”

May tinatawag din tayong kiss sabay hug na hanggang ngayon ay natatawa ako habang tinitayp.

Kimberly Dela Cruz

External Purity

A. T. Japsay

and i washed my hands
in every tic and tac and
beats and beeps in
silence and boom

i washed my hands in
fallacy's river underneath the
charcoaled sky it is
September and fall was not
yet to die my hands were still
clean from diminished
churches

i washed my hands after
every click and lick after
deals and kills in silence
and boom

I washed my hands; and these
people will be cleaned

Sidney Valdez

Pangulo Berdugo

Christine Marie Magpile

Labs tayo ni pudrang nasa Malacañang.
Safe na safe nang lumabas ng bayan.
Wala na ang tanim-bala sa 'ting paliparan.
Gamit na ito sa EJK kaya may kabutihan.

Si Pigong*, ang galing ng motivational strategy.
Ang lutong magmura. Feels na feels ang mensahe.
Puñeta, ang ganda pala ng ating lengguwahe!

Napapalitan ang mga official na worthy.
Nasa dream team ang mga may iodine deficiency.
Kitang-kita ang equal opportunity at sensitivity.

Si Daddy Digong ay disciplinarian.
Sampolan, thunders man o kabataan.
Nag-iingat na tayo, baka kasi ma-tokhang.
Manananggal na lang ang nagpapagabi sa lansangan.

Ang allotment ng budget ay pinag-isipan.
Kaban ng bayan ay nakalaan sa digmaan.
Palihim na inilibing ang diktador ng bayan,
Kasama ng mga bayani sa respetadong himlayan.

May aral na hatid ang mga gahaman:
Sa halip na kapakana'y kapangyarihan.
Tugon ng mamamayan: tayo'y lalaban!

*Pigong – Pangulong gunggong

Cris Mora

Menu: To Serve and Protect.

Ejhay Marquez

Mga sangkap:
Baril, bala, pulbura,
at karatula.

Mga kinakailangan:
Halang na bituka,
walang pusong pagkatao,
impunity at kamay na bakal.

Direksyon:

1. Maghimay ng tatlungpung tao kada araw;
2. Kahit wala sa wastong gulang...
tamnan ng bala ang katawan,
tadtarin ng saksak;
3. Ihiwalay ang buto sa laman;
4. Busalan ang bibig upang hindi mag-ingay;
5. I-paking teyp ang ulo;
6. Ilagay sa ibang lugar;
7. Palitawin kapag malambot na ang katawan;
8. Linisin ang dugo upang walang ebidensya.

Paghahanda:

1. Maghugas-kamay sa pangyayari;
2. Siguraduhing malinis ang pangalan;
3. Lutuing maigi ang kuwento;
4. Iwasang mag-gisa sa sariling mantika;
5. 'Wag isangkalan ang sarili;
6. Iisangtabi ang katarungan;
7. Sumunod sa utos!

Paghahain:

1. Paratangang nanlaban;
2. Mag-sidedish ng baril sa kamay;
3. Ipatikim ang istorya, 'yung kapani-paniwala;
5. Gawing garnishing ang ranggo
upang mas marami pang mapatay.

SINUMPAANG LUPA

J.A. Conce

Luisita,

Kasalanan ba ang ibigin ka? Kasalanan bang patuloy na hilingin sana'y sa akin ka?

Sabi ni Inay ay marami na ang nahumaling sa iyong mga basalyo. Tulad ni Itay, Tiyo, at ni Kuya. Pagkatapos ka raw nilang suyu'y pinapaligo mo ang kanilang dugo. Iyon daw ang sikreto ng iyong taglay na halina. Pinagpipiestahan naman ng iyong mga magulang ang lamang loob ng iyong mga manligaw. Bunga raw ito ng kasunduan ninyo sa diablo. Sumpang hindi kayang iligtas maging ang inyong mga anino.

Pero, hindi ako naniniwala kay Inay, ayaw niya lamang niya na pumasok ako sa inyong hacienda at hindi na makalabas pa. Pero, nagkakamali si Inay, mas malakas ako kina Itay. Ikaw ang isasama ko sa aking paglabas—tayo ay tatakas. Papalayain ka mula sa sumpa; sandata ko ay pag-ibig na walang kapara.

Sabi ni Inay ay mabaho ang iyong buga. Pero sa palagay ko'y kay tamis ng amoy ng iyong hininga. Gusto kong palakin ang aking ilong sa iyong mga kamay at braso, igala ang aking dila sa iyong leeg at sa likod ng iyong mga tainga, basain ang iyong natutuyong labi, isubsob ang aking ulo sa iyong malulusog na dibdib, at tuluyang sabuyan ka ng aking hindi masaway na pagsuyo.

Nanababik na akong bumuo ng pamilya, Luisita. Puputulin natin ang sumpa.

Madidiligan ka ng wagas na pag-ibig. Matatabas ang mga ligaw na damo at bato.

Mabubungkal ang gintong nagtatago sa loob mo—hanggang isilang ang isang binhing bago. Matamis, malambot, at mabango.

Labis na nagmamahal,

Juan Dela Cruz, Jr.

Bumalik ang sulat na ito kasama ang bangkay ni Juan, kasama ang ilang libong siniksik sa kanyang wakwak na tiyan.

Carla Nicoyco

Raffy Lerma

AG A WBUH A Y... ..

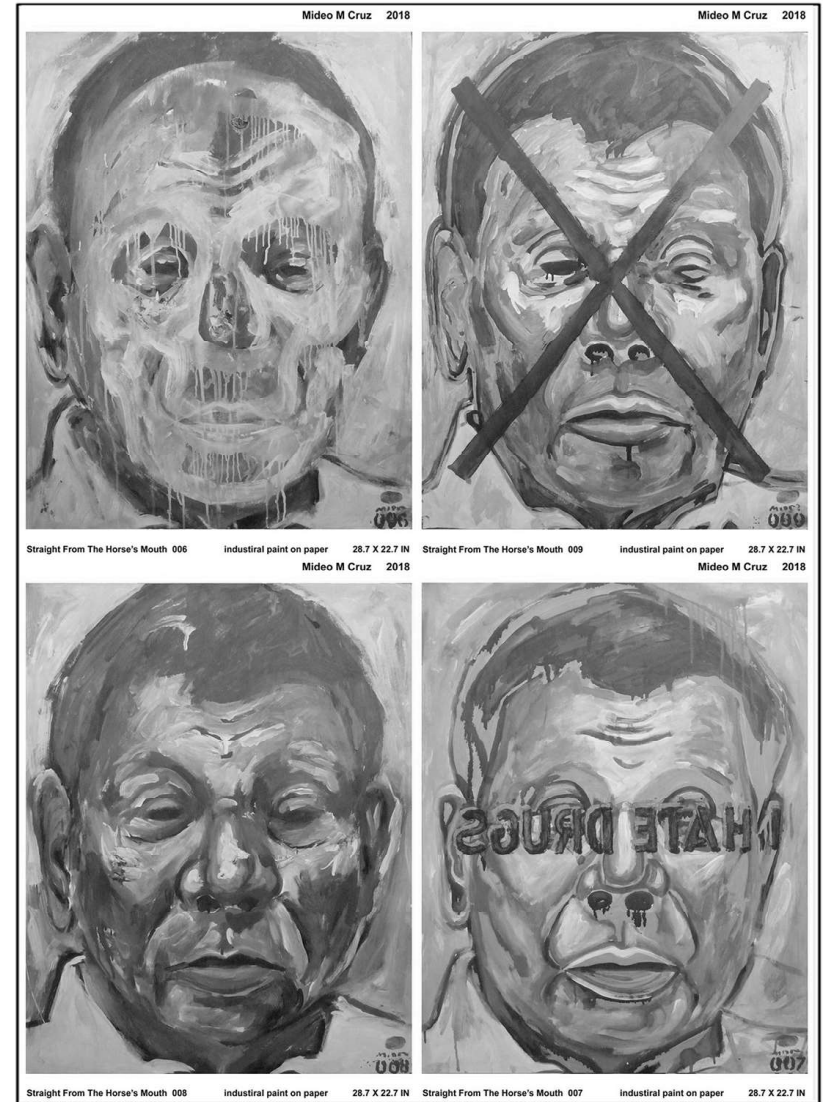
Joshua Mari B. Lumbera

Isa. Dalawa. Tat-
ni hindi ko na nagawang
tapusin ang pagbilang
para tumakbo
o huminga man.
Mas mabilis ang hinga ng gatilya

lumalabo na ang eskinita

at bago ako kainin ng kawalan,
nalasahan ko
sa unang pagkakataon
ang sariling dugo,
aksidenteng naimon habang nakahandusay,
iniwang piping dilat
ang patay-sinding sulok
ng karahasan.

lo.

Mideo M. Cruz

Sa Likod ng Gatilyo

Nikky Necessario

Payapa na namang ang mga daanan.
Mga kandado'y nakasabit sa mga pintuan,
bakante ang mga bangko sa lansangan,
walang mga anino na naiguguhit ang buwan.

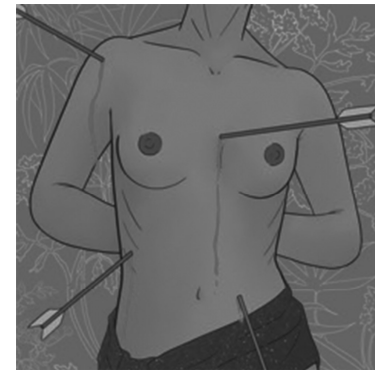
Dali-daling humahakbang papalapit,
pawis sa noo'y lumalagkit,
tiyan ay parang pinipilipit,
ipipikit na sabay kalabit

Isang bala, isang kasa
Isang putok sabay dapa

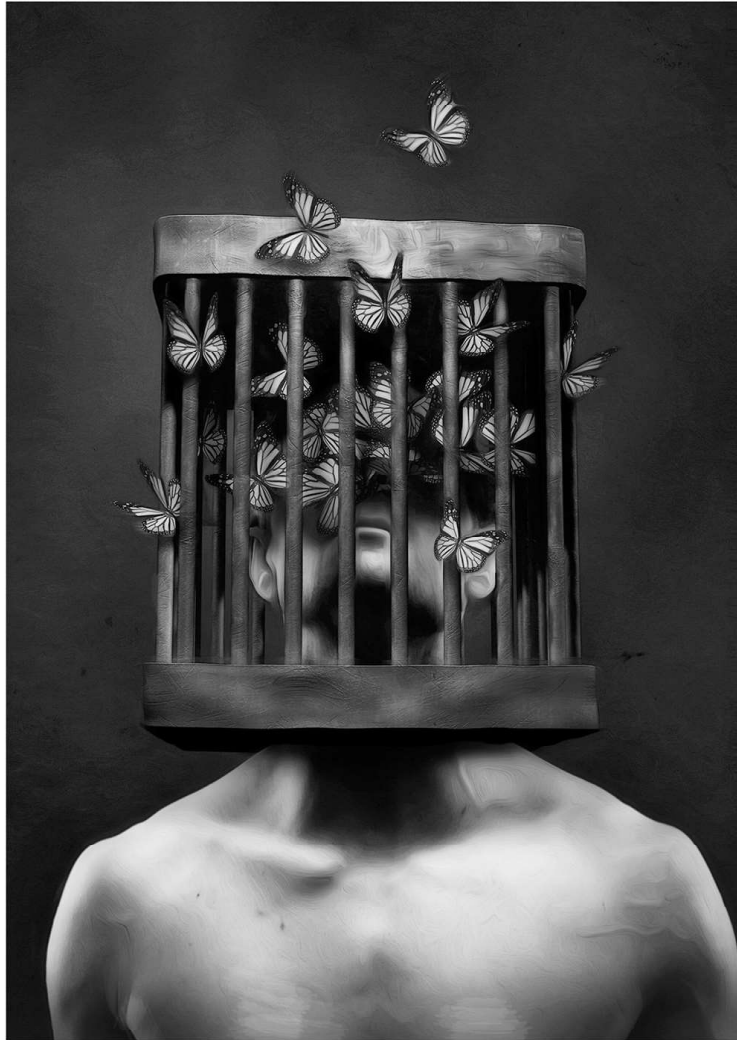
— *BANG!*

Hindi na ako lilingon pa,
wala rin namang magagawa.

Pagsikat ng araw, paglubog ng buwan
ako'y dadaan muna ng simbahan
luluhod at tatangis
para sa ginawang *kabayanihan*.

Catherine Dizon

Andrei Venal

Anakbayan UCLA

SA TATLONG BATANG MARTIR

Levine Lao

Bará sa ílog

Nang umatúngal ang hatinggabí
Sa alingawngaw ng bála't hiyáw,
Mga pamílya'y di mapakalí;
May naninisi, may nagdarasál.
Sa may Tulláhan ang únang bugsô
Ng mga katók at pang-uúsig.
Anák, magúlang; pangánay, bunsô
Napagkanulô at naidáwit.
Ngayó'y dibuhò ng pagsasalà:
Bará ng ílog at dugóng martír;
Bistáy ng bató at isáng batang
Pinagkukutyâ bago binaríl.
Kung ang paglípol ay ang pangárap,
Hindi lang batás ang magsabúrak.

+ *Ika-16 ng Agosto 2017*
Sa Brgy. 160, Kaloohan

Panimdím

Sabáy nagdilím ang mga tingín
Sa daáng C-3 sa Kaloókan:
Ang manunúbos, búhay ang singíl;
Buntóng malálim ang sa pumánaw.
Santo-santuhan ang nag-akusá
Ng panghoholdap sa kalye Navál.
Pobreng suspek di nag-apurá,
Nang ang pitáka'y mapasakamáy.
Gayóng si Carlo, siíl ng pósas,
Daóp ang pálad, at nakaluhód.
Grásang bangkéta't basúrang kálat
Tánging kayákap nang mapadukdók.
May pag-anínag kahit sa gabí
Kahit itanggí't pilit ikublí.

+ *Ika-28 ng Agosto 2017*
Sa C-3 Road, Kaloohan

Lutang

Lúmot ng sapà ang huling múlat
Ng iyong diwà sa Gapán, Kulót,
Talà ng Rizal, saksi kay Húdas.
Gabíng marahás, sa'yo naghunós.
Rikít mo'y balót ng teyp at pasâ:
Tadyáng na bali, púsong napitpít,
Bágang sinaksák, baság na mukhang
Sampû ang luhà at nagpapawís—
Wángis ng túlak: edád, katórse.
Di pumapások sa eskuwéla,
Gipít sa báon at pamasáheng
Mamíso't bénte pag kinuwénta.
Ang alaála'y pagkakamali:
Di ka inuwi ng bayang sawi.

+ *Ika-6 ng Setyembre 2017*
Sa Kinamatayang Kabayo

HINAHANAP NATIN ANG GABING PAYAPA

Christian Paul I. Camposano

Hinahanap natin ang gabing payapa.
Walang nababaliw na inang kawawa
Na inaawitan ang mahal na bunso
Sa kanyang kandungang naligo sa dugo.
Mga gabing wala ang nagsisitangis
Na mga kapatid sa abang sinapit
Ng isang kapatid sa kalsadang hubad
Sa maraming dahas at batas na huwad.
Walang mga ama na naghihimutok.

At may ambang sumpang ipagkakaloob.
Sa bugtong na anak na biglang pinatay.
Handang madungisan ang kalyadong kamay.
Kaylan papayapa ang lahat ng gabi
Ngayong nilulukob ng mga higanti?

Viology

Benhur Villanueva

Madugo na Kalsada

Karishma Dargani

Tahimik ang kalsada,
ang mga hiyaw ay natigil na;
Ang pag inom ay may oras,
ang pagkuha ng pagkain ay derasyon pa.

Ang mga kampon ng kadiliman ang siyang namamahala,
masasabi bang ito'y resulta ng ating pagsasawalang bahala?
O' ang pag-ulan ng mga bala,
dapat nga bang bumitiw nalang at tumunganga?

Baha sa buong Pilipinas!
Ang mga puno ay naaagnas,
tila ang ganitong mga problema'y wala nang lunas.

Sa norte, ang kagagawan ng kriminal ay natakpan ng mga kolorete.
Samantalang ang mga mayayaman nalang ang nakakapasok sa korte.
Sa marawi, ang apoy ay patuloy na lumiliyab,
at hindi lahat ng pangakong tulong ay tumatalab.

Madugo ang kalsada ng maynila...
Ang iyak ng mga ina ay parang muling pag-ire,
ngunit ang pagsigaw ay batid ng pagsisisi.
Dapat ba ang anak ko'y 'di ko pinabili ng sili,
sana'y sa paglalaro sa labas ay hindi siya nawili.

Limang beses kang isinilang,
nung panahon ng mga negritong nagdarasal sa anito
sa mga kastilang tatlumpu't tatlong-daang taon na 'di sumuko
sa bitiw ng mga Amerikano...
At sa mga hapong nilabanan ng ating mga hukbo,
ang huli ay sa pagwawagi sa mapayapang protesta.
Pero anak, bakit tila'y nakalimot ka na?

Hindi mo ba ko muling uuwian?
Ang perlas ng silanganan,
ay tila ba parang napag-iwanan.
'Wag mo munang sukuan ang laban.

The Night is Deadly

Vanessa Mae Antony

To fear me into silence, my lola used to tell me stories, of how when the sun went to sleep and the stars came to play, monsters would emerge from their hiding place. From under the bed and out of their caves, they instilled an air of trepidation with their sharp teeth, sly tongues and appetites for human flesh.

Now, five feet four, with my eyes glued to the screen, the screams of the dead ring louder than those of the living; the blood on the street stains redder than of those who breathe. The anguished cries stretches into the dark, never reaching what it hopes to grasp; for the night is silent and all are in deep slumber.

It is then I am consumed with a horrible realization; monsters are not as fearsome because it is not monsters that come out at night to play, it is men. It is not monsters that have an appetite for human flesh; it is men. It is not monsters that should be feared, but men.

“Wisik”

Arnel Ocampo

Magara, malinis at tila butong sinusundan ng mga asong armado
“Ano po ang iyong masasabi sa pagpatay sa iyong kapwa kandidato?”
Hindi lamang kapwa kandidato, kundi kapatid ‘rin hindi man kadugo
Aniya, habang nakayuko at naglalakad papalayo
Si bise, sa banyo dumiretso
Naghugas ng kamay sa lababo.

Jerome Malic

HINAGPIS NG LUPA

By Joel Pablo Salud

**Written on the day they buried dictator Ferdinand Marcos at the Libingan ng mga Bayani*

hindi naging maligamgam
ang panloloko niya sa akin
inaapoy ang bangkay, ginigising
ang dati nang nakalibing

palihim siyang sumilip
unti-unti mula sa damuhan
isang pagkit na ang mitsa'y
bulahang ningas ang kinagisnan.

may banyuhay pa bang maaasahan
mula sa duyan ng walang pagsisisi
sa mga naghihinalong luha
hagod ng nagaalipuyong mga awit?

pumipintig pa ang ginto
habang tinatabunan ng aking bisig
mga kalansing ng samo't-saring alahas
kalansay ng kabataang walang awang inusig

ramdam ko ang pagkatuyot ng luntian—
damo, amorseko, pati habagat at ulan,
lahat nagmistulang alabok
lason sa sulok ng isang liham

dagdag pa rito ang mga alaala
ng inalipustang kasaysayan,
umaga't gabing alumpihit sa unos
ng lungkot at kasinungalingan,

aking mga mata'y kalauna'y naulanan
at dahil dito'y ako po ay naliwanagan:
hindi siya tao na may buto at kaluluwa,
bagkos anino ng kawalang paghilom at alaala;

at ako—akong binansagang
duyan ng mga magigiting?
ako'y nagmistulang putik sa gumamela
balabal sa baboy pagdungaw ng dilim.

Kimberly Dela Cruz

SA KALSADANG PUNO NG PANANAGIMSIM

Renz Rosario

Sa kalsadang puno ng pananagimsim
Mula sa nalagot na mga pangarap,
Ang tao pag gabi'y kabang lumalakad.
Hindi maibiling ang mga paningin
At tanging liwanag ang inaapuhap
Sa kalsadang puno ng pananagimsim
Mula sa nalagot na mga pangarap.
At pag kumaluskos ang kutob sa dilim
Ay nagmamadali't gustong makatakas,
Ayaw maging laman ng mga pahayag.
Sa kalsadang puno ng pananagimsim
Mula sa nalagot na mga pangarap,
Ang tao pag gabi'y kabang lumalakad.

Kiri Dalena

Sa Pagpanaw

Christian C. Umali

Natatakot ako kapag pumipikit,
Nakababalisa ang labis na dilim
Dahil pag madilim at walang makita,
Pag nakapikit ka, para bang may talim
Ang mga pandama — lalong tumatalas.

Mararamdaman mo ang pinakasimple,
Ang masalimuot na mga detalye
Sa iyong paligid, kung ikukompara
Kapag nakadilat ang dalawang mata,
O pag may liwanag at nakakakita.

At ubod nang linaw na mapakikinggan
Ang mga kaluskos sa yerong bubongan.
Ang dahon sa puno na lumalagaslas,
Mga maiingay na yabag sa labas
Na ibig sabihi'y magiging marahas.

Mararamdaman mong hindi lang malamig
Ang simoy ng hangin, lalong lumalamig.
Hanggang sa manuot sa buong kalamnan,
Parang hinahaplas at niyeyeluhan
Saka magmamanhid ang buong katawan.

Ayaw kong pumikit dahil takot akong
Datnan at katukin nitong katapusan
Habang nakatanim ang 'pinagbabawal
Sa kamay at bulsa — 'pinunla ang punglo
sa aking katawan at butas na bungo.

KONSENSYA

Aris Remollino

Walang konsensya
ang baril.
Hindi nito mapipili
hindi nito matutukoy
kung sino ang
dapat o hindi
paglaanan
ng balang
itanim
sa sentido man
o dibdib.
Hindi dapat
maging tao
ang baril.
May konsensya
sana
ang tao.
Hintuturo'y
hindi gatilyo.
Ang titig
ay hindi balang
babaon
sa sentido man
o dibdib.
Hindi dapat
maging baril
ang tao.

Leo Dilay

their customers being able to run to any agency to protect them, to fund electoral campaigns without any ceilings, to abuse their workers without fear that those workers would run to DOLE to file complaints, and so on.

In addition, the illegality and the completely-deregulated nature of the drug market also paradoxically benefits the police “scalawags,” the corrupt judges, or the “narco-politicians” because it allows them to use their power to selectively and arbitrarily enforce the law to demand grease money or electoral campaign contributions from drug producers. In fact, Duterte’s selectivity in enforcing his drug war is evidence of this assertion of dominion, of territory, and can only imply that he wants in on the game.

As in other markets, however, regulation can only go so far in solving the problems since it still does not address the underlying cause of the problems: private property and the profit imperative. For as long as the means of production, including the means of drug production, are in the hands of a few, there will always be those who will do what they can and what they must in order to make profits—even if it means harming the interest of the many.

Ultimately, the only effective solution would be to move towards a society in which all production decisions—including decisions over whether and what kind of drugs to produce—are made transparently and collectively by the public and not privately and secretly only by those who happen to possess the means of (drug) production. The only lasting solution, in short, is to create the social conditions in which production is geared towards enhancing people’s well-being, rather than for maximizing profits.#

Ricardo Quintas

Capitalist logic also drives firms to cut their workers' wages, to scrimp on facilities that ensure safe and healthy working conditions for those who cook crack, for example, or to minimize their security expenses and therefore expose their distributors to violence and attacks from rival firms.

We don't have space here to discuss all the details of the political economy of narco-capitalism but it is also necessary to note here that is competition that leads to overproduction and crisis in the market—crisis which, again, sometimes escalates and spirals into bloody drug wars among competing firms.

In short, like other “legal” capitalists, illegal drug producers are driven to this animalism not simply because they are innately greedy, malevolent, or vicious but because the structure of property relations creates conditions in which greed, hostility, and ruthlessness are key to survival. Market imperatives drive producers to prioritize profit-making over all other considerations.

Given this fundamental structure, simply killing off all drug pushers and addicts out there is unlikely to stop corruption, violence, and abuse. Even if President Duterte fulfills his promise to make “fish grow fat” from the corpses of drug pushers dumped in Manila Bay, many others will simply take the place of those killed and they too will face the competitive pressures that led others to engage in corruption, violence, and abuse.

Indeed, killing off drug pushers may even paradoxically benefit other existing or aspiring drug traders because it could allow them to seize the market share of the dead and take over pre-established networks of need and distribution. Whatever breaks in the trade might be introduced by a crack-down, the stalled movement of goods will inevitably recommence.

To root out the problems brought by the drug trade, we need to address rather than obscure and deny the underlying, structural sources of the problems: problems that ultimately have to do with property relations rather than with individual players and their personalities.

A more promising—but no doubt also extremely-controversial—short-term solution would be to do what is regularly done in other industries to mitigate the “anarchy of the market”: impose regulation.

As it is, the illegality of the drug trade actually allows it to operate as a fully deregulated, laissez-faire market, a condition that paradoxically benefits narco-capitalists because it allows them to do anything they want without any checks or limits: to engage in nefarious marketing practices without

Memorandum No. 17

Debbie Bartolo

The breathing creeps to escape

Neither scream nor anguish will release

No one knows we're here

Our names are number

Our stories were myth

No one knows we're here

This is how things should be

Eliminate us in society

No one knows we're here

Refer to the watchlist

Our names shall vanish

No one knows we're here

We were here

But

No

One

Knows

now

Where we are going

Kimberly Dela Cruz

The Roots of the Drug Problem

Antares Gomez Bartolome and Herbert Docena

Animals—driven by appetite and devoid of morality or compassion. This is how President Rodrigo Duterte characterizes drug lords, pushers, and addicts. For Duterte and many Filipinos, the problems associated with drugs—the corruption, the violence, the danger—result from the moral depravity of the “drug lords” and the “addicts” involved in the illegal drug trade. For us to solve these problems, then, we simply need to go after and exterminate all these greedy, malevolent villains and we shall live happily ever after.

In fact, however, “drug problems” stem from something that should be obvious but often overlooked: the capitalist and illicit nature of the underground drug economy.

The political economy of the illegal-drug trade differs little from other industries like, say, those for sugar or alcohol, which while also addictive and mind-altering substances, are not illegal due to widespread use and cultural acceptance.

As in other industries under capitalism, production in the drug market is characterized by private ownership and the “anarchy of the market”: Each drug producer makes its own production decisions. Each is forced to compete with other drug producers. Each is therefore driven to minimize costs and maximize revenues. And each is compelled to reinvest a portion of his profits back to production in order to ensure continued accumulation. Production is therefore primarily oriented towards profit-maximization—not to meeting people’s needs.

As in other industries, specific market conditions vary: the market for some drugs may be more competitive or more monopolistic than others. Whatever the conditions, however, it is the pressure of competition and the need to secure maximum profits—not simply the innate ‘evilness’ of the narco-bourgeoisie—that explain much of what goes wrong in this industry. If anything, the drive for profit and its entailed competitiveness underlies this ‘evil.’ In the movie *Scarface*, Tony Montana puts it succinctly, “You know what Capitalism is? Getting fucked.” In the scene, however, Montana is referring to Wall Street suits and excludes himself. It’s his wife Elvira who calls him out as a “true capitalist if I ever met one.”

To begin with, it is market competition and the drive to accumulate that compels drug lords to “push” people to sample, get hooked on, and become regular consumers of particular products. Like legitimate tobacco or alcohol producers, illegal-drug capitalists are pressured to market their products, create the “need” for them, make them look ‘sexy’ or ‘desirable,’ and prevent or counteract campaigns for their buyers to quit and go clean. Like cigarette companies, they have no incentives to place warning signs or horrible pictures detailing the side effects of use on their shabu packs.

It is also competition and the need to make profits that drives illegal-drug capitalists to fund the campaigns of politicians, pay off cops and judges, or bribe journalists to ensure not only that they are allowed to operate and sell in an area but also to drive competitors out—just like “legitimate” firms which fund presidential campaigns to get policies they like, bribe officials for business permits or monopoly rights, or send gifts for journalists to leave them out of the picture.

It is competition and the drive for profit that push drug producers and dealers to engage in turf wars which, given the stakes involved and given the illegality of the market, often involve a lot of violence and bloodshed.

The same motivations push some dealers to sell inferior or dangerous products, or to inflate the volume of their merchandise and therefore maximize revenues by adding in all sorts of substances: a practice that has resulted in many deaths.